

Utnämning av ordinarie domare

Sammanfattning

I betänkandet behandlas två propositioner från regeringen: dels proposition 2009/10:181 Utnämning av ordinarie domare, dels proposition 2010/11:24 Utnämning av ordinarie domare – kompletterande förslag. Dessutom behandlas två uppskjutna lagförslag från proposition 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar som behandlades av riksdagen våren 2010.

I proposition 2009/10:181 föreslås en lag om utnämning av ordinarie domare. Förslaget utgör en del av regeringens behandling av Grundlagsutredningens betänkande *En reformerad grundlag* (SOU 2008:125) och syftar till att markera betydelsen av domstolarnas och domarnas oberoende ställning. Behandlingen av propositionen sköts upp av riksdagen våren 2010 (bet. 2009/10:JuU24) då propositionen har ett nära samband med regeringens proposition 2009/10:80 En reformerad grundlag. Denna proposition vilandeförklarades av riksdagen våren 2010 eftersom den innefattar ändringar i grundlag och kommer att tas upp till förnyad behandling i höst.

I proposition 2009/10:181 föreslås att alla anställningar som ordinarie domare ska kunna sökas av dem som är intresserade. Förslaget innebär att det s.k. kallelseförfarandet för de högsta domaranställningarna avskaffas. Vidare föreslås att alla ärenden om anställning av ordinarie domare ska beredas i en fristående statlig nämnd (Domarnämnden).

Domarnämnden föreslås bestå av nio ledamöter. Fem ledamöter ska vara eller ha varit ordinarie domare. Två ledamöter ska vara jurister verkssamma utanför domstolsväsendet, varav en ska vara advokat. Två ledamöter ska representera allmänheten. Riksdagen ska välja allmänhetens representanter och regeringen ska förordna övriga ledamöter.

Nämnden ska lämna motiverade kandidatförslag till regeringen. Vidare ska nämnden bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare. Regeringen ska inte vara bunden av nämndens kandidatförslag. Innan regeringen utnämner någon som inte har föreslagits av nämnden ska nämnden få tillfälle att yttra sig över honom eller henne.

I proposition 2010/11:24 föreslås vissa lagändringar som kompletterar förslagen i propositionen Utnämning av ordinarie domare. Benämningen revisionssekreterare föreslås ändrad till justitiesekreterare i Högsta domstolen. Vidare föreslås att lagen om utnämning av ordinarie domare även ska gälla anställningar som patenträttsråd tillika avdelningsordförande och patenträttsråd tillika vice ordförande.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

De uppskjutna lagförslagen från proposition 2009/10:215 rör bestämmelser om tekniska råd i mark- och miljödomstolar respektive i lagen om utnämning av ordinarie domare. Lagförslagen har av lagtekniska skäl beslutats bli samordnade med behandlingen av proposition 2009/10:181. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 maj 2011 då den nya lagen om mark- och miljödomstolar träder i kraft.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionerna eller de uppskjutna lagförslagen. Utskottet som inte gör någon annan bedömning än regeringen tillstyrker propositionerna i de delar som nu är aktuella.

I betänkandet föreslår justitieutskottet vidare, på eget initiativ, att riksdagen antar en ändring i 2 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar som innebär att undantag från regeln om att domstolen ska bestå av fyra ledamöter görs vid muntliga förberedelser.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendena och deras beredning	7
Propositionernas huvudsakliga innehåll	8
Utskottets överväganden	10
Lag om utnämning av ordinarie domare m.m.	10
Övriga lagförslag	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Proposition 2009/10:181	14
Proposition 2009/10:215	15
Proposition 2010/11:24	15
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	16
Proposition 181	16
Proposition 215	73
Proposition 24	75
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	81

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lag om utnämning av ordinarie domare (propositionerna 2009/10:181 och 2010/11:24)

Riksdagen antar regeringens förslag i proposition 2009/10:181 till lag om utnämning av ordinarie domare med den ändringen att 1 § får den lydelse som regeringen föreslår i proposition 2010/11:24. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:24 i denna del och bifaller delvis proposition 2009/10:181 i denna del.

2. Lag om utnämning av ordinarie domare (proposition 2009/10:215)

Riksdagen antar regeringens förslag i proposition 2009/10:215 till lag om ändring i lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare med den ändringen att 1 § får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2009/10:215 i denna del.

3. Lag om ändring i rättegångsbalken

Riksdagen antar regeringens förslag i proposition 2009/10:181 till lag om ändring i rättegångsbalken med den ändringen att 3 kap. 3 § får den lydelse som regeringen föreslår i proposition 2010/11:24. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:24 i denna del och bifaller delvis proposition 2009/10:181 i denna del.

4. Lag om ändring i 2 och 17 §§ i lagen om Patentbesvärsrätten

Riksdagen antar regeringens förslag i proposition 2009/10:181 till lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten med den ändringen att 2 § får den lydelse som regeringen föreslår i proposition 2010/11:24. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:24 i denna del och bifaller delvis proposition 2009/10:181 i denna del.

5. Lag om mark- och miljödomstolar

Riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:215 i denna del.

6. Övriga lagförslag

Riksdagen antar

dels regeringens förslag i proposition 2009/10:181 till

1. lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644),
2. lag om ändring i brottsbalken,
3. lag om ändring i patentlagen (1967:837),
4. lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.,

5. lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485),
6. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
7. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
8. lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291),
9. lag om ändring i lagen (1971:309) om behörighet för allmän förvaltningsdomstol att pröva vissa mål,
10. lag om ändring i skadeståndslagen (1972:207),
11. lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder,
12. lag om ändring i lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister,
13. lag om ändring i lagen (1974:579) om handläggningen av nådeärenden,
14. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
15. lag om ändring i namnlagen (1982:670),
16. lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.,
17. lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter,
18. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.,
19. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
20. lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
21. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
22. lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning,
23. lag om ändring i lagen (1994:261) om fullmaktsanställning,
24. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
25. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
26. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306),
27. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
28. lag om ändring i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor,
29. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter,
30. lag om ändring i miljöbalken,
31. lag om ändring i tullagen (2000:1281),
32. lag om ändring i lagen (2003:333) om Lagrådet,
33. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
34. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227),
35. lag om ändring i lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut,
36. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

37. lag om ändring i lagen (2009:966) om Försvarsunderrättelsedomstol,

38. lag om ändring i lagen (2010:000) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

dels regeringens förslag i proposition 2010/11:24 till

39. lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten,

40. lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,

41. lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Därmed bifaller riksdagen propositionerna 2009/10:181 i denna del och 2010/11:24 i denna del.

7. Ändring i 2 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar

Riksdagen antar utskottets framlagda förslag i bilaga 3 till lag om ändring i 2 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

Stockholm den 16 november 2010

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Kerstin Haglö (S), Ulrika Karlsson i Uppsala (M), Christer Adelsbo (S), Helena Bouveng (M), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Kent Ekeröth (SD), Lena Olsson (V), Carl-Oskar Bohlin (M) och Mattias Jonsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendena och deras beredning

Den 1 juli 2004 beslutade regeringen om direktiv till en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppgift att göra en samlad översyn av regeringsformen (dir. 2004:96). I uppdraget ingick bl.a. att undersöka om det fanns behov av att tydliggöra domstolarnas roll i det konstitutionella systemet.

Kommittén, som antog namnet Grundlagsutredningen, redovisade sitt uppdrag i betänkandet *En reformerad grundlag* (SOU 2008:125). Betänkandet har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2008/10662/L6).

Den 8 december 2009 överlämnade regeringen propositionen *En reformerad grundlag* (prop. 2009/10:80) som innehåller förslag till grundlagsändringar och till vissa följdändringar i lag med anledning av Grundlagsutredningens betänkande. Propositionen innehåller även ett antal ställningstaganden av principiell karaktär som proposition 2009/10:181 bygger på.

I proposition 2009/10:181 behandlas Grundlagsutredningens förslag till lag om utnämning av ordinarie domare och vissa därmed sammanhängande förslag till lagändringar. Vid beredningen i Regeringskansliet våren 2010 hölls överläggningar med företrädare för riksdagspartierna.

För att komplettera beredningsunderlaget i några avseenden – tillämpningsområdet för lagen om utnämning av ordinarie domare, byte av benämningen på Högsta förvaltningsdomstolens ledamöter från regeringsråd till justitieråd samt komplettering av Högsta förvaltningsdomstolens behörighet som första domstol – remitterades ett utkast till lagrådsremiss till Riksdagens ombudsmän, Högsta domstolen, Svea hovrätt, Regeringsrätten, Kammarrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Hyres- och arrendenämnden i Malmö, Domstolsverket, Marknadsdomstolen, Arbetsdomstolen, Patentbesvärsrätten, Försvarsunderrättelsesdomstolen, Sveriges advokatsamfund, Jusek och Sveriges domareförbund.

Utkastet till lagrådsremiss överensstämde i huvudsak med den slutliga lagrådsremissen. Ingen av remissinstanserna invände mot de förslag som remissen avsåg. Några av remissinstansernas övriga synpunkter föranledde mindre ändringar i avsnitten Domarnämndens sammansättning (6.5), Domarnämndens handläggning (6.6) och Regeringens handläggning (6.7). Utkastet till lagrådsremiss och remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2010/1335/DOM).

Den 2 juni 2010 beslutade riksdagen att som vilande anta förslagen i propositionen *En reformerad grundlag* (prop. 2009/10:80, bet. 2009/10: KU19, rskr. 2009/10:304). De vilande förslagen kommer på nytt att behandlas av riksdagen under hösten 2010. Den 15 juni 2010 beslutade riksdagen att skjuta upp behandlingen av propositionen *Utnämning av ordinarie*

domare (prop. 2009/10:181, bet. 2009/10:JuU24) till 2010/11 års riksmöte för att behandlas samtidigt med propositionen En reformerad grundlag (prop. 2009/10:80).

I proposition 2010/11:24 lämnas vissa kompletterande förslag till propositionen Utnämning av ordinarie domare (prop. 2009/10:181).

Förslagen som rör lagen om utnämning av ordinarie domare, rättegångsbalken och lagen om Patentbesvärsrätten har beretts med Högsta domstolen och Regeringsrätten respektive Patentbesvärsrätten. De har lämnat förslagen utan erinran.

Vidare behandlas två lagförslag i ärendet från proposition 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar som på grund av sin nära anknytning till proposition 2009/10:181 skjutits upp för att behandlas tillsammans med denna.

I ärendet behandlas slutligen ett initiativ från utskottet som rör sammansättningen i mark- och miljödomstolar vid sammanträden som inte innebär att målet eller ärendet avgörs i sak.

Lagrådsgranskning m.m.

Lagrådet har granskat lagförslagen i proposition 2009/10:181 och inte haft någon erinran. I förhållande till lagrådsremissens lagförslag har vissa språkliga och redaktionella ändringar gjorts i propositionen när det gäller rättegångsbalken och brottsbalken. Också proposition 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar har granskats av Lagrådet som inte haft någon erinran när det gäller dessa bestämmelser. Vad beträffar lagförslagen i proposition 2010/11:24 har regeringen med hänsyn till ändringarnas beskaffenhet gjort bedömningen att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats. Detsamma gäller utskottets initiativ till ändring i lagen om mark- och miljödomstolar.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1*. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Propositionernas huvudsakliga innehåll

I proposition 2009/10:181 föreslås en lag om utnämning av ordinarie domare. Förslaget utgör en del av regeringens behandling av Grundlagsutredningens betänkande *En reformerad grundlag* (SOU 2008:125) och syftar till att markera betydelsen av domstolarnas och domarnas oberoende ställning.

I propositionen föreslås att alla anställningar som ordinarie domare ska kunna sökas av dem som är intresserade. Förslaget innebär att det s.k. kallseförfarandet för de högsta domaranställningarna avskaffas. Vidare föreslås att alla ärenden om anställning av ordinarie domare ska beredas i en fristående statlig nämnd (Domarnämnden).

Domarnämnden föreslås bestå av nio ledamöter. Fem ledamöter ska vara eller ha varit ordinarie domare. Två ledamöter ska vara jurister verk-samma utanför domstolsväsendet, varav en ska vara advokat. Två ledamö-ter ska representera allmänheten. Riksdagen ska välja allmänhetens representanter, och regeringen ska förordna övriga ledamöter.

Nämnden ska lämna motiverade kandidatförslag till regeringen. Vidare ska nämnden bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare. Regeringen ska inte vara bunden av nämndens kandidatförslag. Innan regeringen utnämner någon som inte har föreslagits av nämnden ska nämnden få tillfälle att yttra sig över honom eller henne.

I proposition 2010/11:24 föreslås vissa lagändringar som kompletterar förslagen i propositionen Utnämning av ordinarie domare. Benämningen revisionssekreterare ska enligt förslaget ändras till justitiesekreterare i Högsta domstolen. Vidare föreslås att lagen om utnämning av ordinarie domare även ska gälla anställningar som patenträttsråd tillika avdelnings-ordförande och patenträttsråd tillika vice ordförande.

Lagförslagen i propositionerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

De uppskjutna lagförslagen från proposition 2009/10:215 rör bestämmel-ser om tekniska råd i mark- och miljödomstolar respektive i lagen om utnämning av ordinarie domare. De har av lagtekniska skäl beslutats bli samordnade med behandlingen av proposition 2009/10:181. Dessa lagänd-ringar föreslås träda i kraft den 2 maj 2011.

Utskottets överväganden

Lag om utnämning av ordinarie domare m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller, med den lagtekniska justering som framgår av bilaga 3 till betänkandet, regeringens förslag till lag om utnämning av ordinarie domare och till lag om ändring i lag om utnämning av ordinarie domare. Riksdagen bifaller vidare regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken och till lag om ändring i 2 och 17 §§ lagen om Patentbesvärsrätten. Riksdagen bifaller dessutom, med den lagtekniska justering som framgår av bilaga 3, regeringens förslag till 2 kap. 3 § lag om mark- och miljödomstolar.

Bakgrund

Propositionen 2009/10:181 Utnämning av ordinarie domare har ett nära samband med regeringens proposition 2009/10:80 En reformerad grundlag. Den senare propositionen innefattar bl.a. förslag till ändringar i grundlag vilka för att antas fordrar två likalydande beslut med ett mellanliggande riksdagsval. Sambandet mellan de två propositionerna består bl.a. i att det i proposition 2009/10:80 finns förslag om att Regeringsrätten genom en ändring i regeringsformen ska byta namn till Högsta förvaltningsdomstolen. I proposition 2009/20:181 föreslås, såväl i den nya lagen om utnämning av ordinarie domare som i ett stort antal övriga lagar, ändringar av innebörden att Regeringsrätten ska byta namn till Högsta förvaltningsdomstolen. Då en övervägande andel av ändringsförslagen i proposition 2009/10:181, för att inte sakna stöd i grundlag, är beroende av ändringar i regeringsformen beslöt riksdagen våren 2010 (bet. 2009/10:JuU24) att skjuta upp behandlingen av proposition 2009/10:181 till dess att riksdagen slutligt behandlat grundlagsärendet. I samband därmed sköt riksdagen även upp behandlingen av två lagförslag från proposition 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar för att behandlas tillsammans med proposition 2009/10:181. Förslagen rör dels regeringens förslag till 2 kap. 3 § lag om mark- och miljödomstolar om att det i lagen om utnämning av ordinarie domare ska finnas bestämmelser om utnämning av tekniska råd, dels regeringens förslag till ändring i lagen om utnämning av ordinarie domare som gäller införandet av beteckningen tekniska råd i stället för fastighetsråd och miljöråd. Förslagen sköts upp med anledning av sin nära anknytning till den ännu ej beslutade lagen om utnämning av ordinarie domare. Vid behandlingen av regeringens proposition 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar (bet. 2009/10:JuU27) lade utskottet, i avvaktan på att regeringens förslag

om utnämning av ordinarie domare skulle tas upp till behandling fram ett eget förslag till 2 kap. 3 § lag om mark- och miljödomstolar som motsvarar stycke två och tre i regeringens förslag till detta lagrum.

I proposition 2009/10:181 lämnas ett förslag till lag om utnämning av ordinarie domare. I såväl proposition 2010/11:24 som i proposition 2009/10:215 lämnas förslag till ändringar i regeringens förslag till lag om utnämning av ordinarie domare. Av lagtekniska skäl lägger utskottet i bilaga 3 fram ett eget lagförslag som rör 1 § förslag till lag om utnämning av ordinarie domare som lagrummet bör vara utformat från den 2 maj 2011. Förslaget överensstämmer i sak med regeringens lagförslag i propositionerna 2009/10:215 och 2010/11:24. Vidare lämnas i proposition 2009/10:215 ett förslag till 2 kap. 3 § lag om mark- och miljödomstolar. Av lagtekniska skäl lägger utskottet i bilaga 3 fram ett eget lagförslag som rör 2 kap. 3 § lag om mark- och miljödomstolar. Förslaget överensstämmer i sak med regeringens förslag i proposition 2009/10:215.

Propositionerna

Möjligheten att utnämna domare regleras i 11 kap. 9 § regeringsformen. Enligt lagrummet tillsätts tjänster som domare av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Grundlagsutredningen anförde i sitt betänkande En reformerad grundlag (SOU 2008:125) att uppgiften att utnämna ordinarie domare är av särskild, konstitutionell natur och att denna uppgift ska tillkomma endast regeringen och att den bör regleras i grundlag (s. 327). Regeringen delade i proposition 2009/10:80 En reformerad grundlag Grundlagsutredningens uppfattning att uppgiften att utnämna ordinarie domare är av sådan konstitutionell vikt att det bör slås fast i grundlag att uppgiften endast får utövas av regeringen (s. 130 f.).

Regeringens utgångspunkt är att det framtida utnämningsförfarandet bör utformas så att domstolarnas och domarnas oberoende ställning inte kan ifrågasättas. Utnämningsförfarandet bör vidare säkerställa en rekrytering som präglas av bredd och hög kvalitet samt ta till vara det förändringsarbete som genomförts för att förbättra domarrekruteringen.

I propositionen föreslås sålunda att det s.k. kallelseförfarandet för de högsta domaranställningarna ska avskaffas och att alla anställningar som ordinarie domare ska vara möjliga att söka för dem som är intresserade. Ärenden om utnämning av ordinarie domare ska beredas i en lagreglerad fristående statlig nämnd (Domarnämnden). Domarnämnden föreslås bestå av nio ledamöter. Fem ledamöter ska vara eller ha varit ordinarie domare. Två ledamöter ska vara jurister verksamma utanför domstolsväsendet, varav en ska vara advokat. Två ledamöter ska representera allmänheten. Riksdagen ska välja allmänhetens representanter, och regeringen ska förordna övriga ledamöter. Regeringen föreslår i linje med det anförda att den nuvarande möjligheten för regeringen att delegera utnämningen av ordinarie domare till någon annan myndighet bör avskaffas.

I proposition 2010/11:24 föreslås vissa lagändringar som kompletterar förslagen i propositionen Utnämning av ordinarie domare. Benämningen revisionssekreterare föreslås ändrad till justitiesekreterare i Högsta domstolen. Vidare föreslås bl.a. att lagen om utnämning av ordinarie domare även ska gälla anställningar som patenträttsråd tillika avdelningsordförande och patenträttsråd tillika vice ordförande.

I proposition 2009/10:215 föreslås i nu aktuella delar regler om bl. a. tekniska råd i mark- och miljödomstolarna och att utnämningen av tekniska råd ska omfattas av lagen om utnämning av ordinarie domare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom såväl utgångspunkterna för reformen som den utformning som tillsättningsförfarandet föreslås få. Utskottet anser att den nu föreslagna lagen om utnämning av ordinarie domare med införandet av en fristående statlig nämnd (Domarnämnden) för beredning av alla tillsättningsärenden skapar goda förutsättningar för såväl en bra rekrytering som att domstolarnas och domarnas oberoende ställning inte ska kunna ifrågasättas. Utskottet välkomnar i linje härmed att det s.k. kallelseförfarandet avskaffas. Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet, med de lagtekniska åtgärder som föreslagits från utskottets sida, regeringens lagförslag vad gäller förslaget till lag om utnämning av ordinarie domare, förslagen till ändringar i rättegångsbalken, förslagen till ändringar i 2 och 17 §§ lagen om Patentbesvärsrätten samt förslaget till ändring i 2 kap. 3 § lag om mark- och miljödomstolar.

Övriga lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till övriga lagändringar i de nu behandlade delarna. Riksdagen antar vidare utskottets förslag till ändring i 2 kap. 5 § lagen om mark- och miljödomstolar.

Bakgrund

Införandet av lagen om utnämning av ordinarie domare medför att följdändringar måste göras i ett antal lagar. Vidare lägger regeringen i propositionerna 2009/10:181 och 2010/11:24 fram bl.a. de förslag till lagändringar som följer av förslaget i proposition 2009/10:80 om att Regeringsrätten ska byta namn till Högsta förvaltningsdomstolen.

Regeringen har i proposition 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar lämnat förslag till bl.a. en ny lag om mark- och miljödomstolar. I lagens 2 kap. 4 § finns bestämmelser om sammansättningen i mark- och miljödomstolen. Av bestämmelsen framgår att domstolen ska bestå av fyra ledamö-

ter – en lagfaren domare, ett tekniskt råd och två särskilda ledamöter – vid huvudförhandling eller sammanträde. Formuleringen ”eller sammanträde” tillkom i ett sent skede i samband med föredragningen inför Lagrådet. Orsaken till ändringen var att sammansättningen med fyra ledamöter ska gälla också när domstolen håller sammanträde i sådana ärenden som ska prövas enligt bestämmelserna i lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Sammansättningsregeln med fyra ledamöter är avsedd att tillämpas vid sammanträden för avgörande i sak. För sådant sammanträde som utgör ett led i beredningen och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs i sak, s.k. muntlig förberedelse, krävs med nuvarande bestämmelser för miljödomstol och fastighetsdomstol inte sådan större sammansättning. Avsikten med förslagen i prop. 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar har också varit att rätten även i de nya mark- och miljödomstolarna vid sådana sammanträden får bestå av en lagfaren domare (jfr 2 kap. 5 § lagen om mark- och miljödomstolar och a. prop. s. 137).

I samband med att formuleringen ”eller sammanträde” infördes uppmärksammades dock inte att ordalydelsen då också kommer att omfatta sammanträden för muntlig förberedelse. Den nuvarande ordalydelsen i 2 kap. 4 § medför alltså att rätten måste bestå av fyra ledamöter vid sådana sammanträden. Denna konsekvens är inte avsedd och stämmer inte heller överens med innebörden av det förslag som remitterades.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot de övriga lagändringar som föreslås i propositionerna 2009/10:181 och 2010/11:24. Utskottet tillstyrker lagändringarna.

Utskottet anser att det är angeläget att felaktigheten i 2 kap. 5 § lagen om mark- och miljödomstolar rättas till. Utskottet lägger därför på eget initiativ i detta ärende fram ett förslag till lag om ändring i 2 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar som innebär att man kan göra undantag från regeln om fyra ledamöter för muntliga förberedelser (se bilaga 3).

Utskottet anser att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2009/10:181

Proposition 2009/10:181 Utnämning av ordinarie domare:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om utnämning av ordinarie domare,
2. lag om ändring i rättegångsbalken,
3. lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644),
4. lag om ändring i brottsbalken,
5. lag om ändring i patentlagen (1967:837),
6. lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.,
7. lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485),
8. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
9. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
10. lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291),
11. lag om ändring i lagen (1971:309) om behörighet för allmän förvaltningsdomstol att pröva vissa mål,
12. lag om ändring i skadeståndslagen (1972:207),
13. lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder,
14. lag om ändring i lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister,
15. lag om ändring i lagen (1974:579) om handläggningen av nådeärenden,
16. lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten,
17. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
18. lag om ändring i namnlagen (1982:670),
19. lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.,
20. lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter,
21. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.,
22. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
23. lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
24. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
25. lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning,
26. lag om ändring i lagen (1994:261) om fullmaktsanställning,
27. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
28. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,

29. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306),
30. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
31. lag om ändring i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor,
32. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter,
33. lag om ändring i miljöbalken,
34. lag om ändring i tullagen (2000:1281),
35. lag om ändring i lagen (2003:333) om Lagrådet,
36. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
37. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227),
38. lag om ändring i lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut,
39. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
40. lag om ändring i lagen (2009:966) om Försvarsunderrättelsedomstol,
41. lag om ändring i lagen (2010:000) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Proposition 2009/10:215

Proposition 2009/10:215 Mark- och miljödomstolar:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om mark- och miljödomstolar,
40. lag om ändring i lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare.

Lagförslag 1 behandlas endast såvitt avser 2 kap. 3 §.

Proposition 2010/11:24

Proposition 2010/11:24 Utnämning av ordinarie domare – kompletterande förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare,
2. lag om ändring i lagen (2010:000) om ändring i rättegångsbalken,
3. lag om ändring i lagen (2010:000) om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten,
4. lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten,
5. lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
6. lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Proposition 181

1 Förslag till lag om utnämning av ordinarie domare

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag avser utnämning av ordinarie domare. Dessa är

1. justitieråd tillika ordförande, justitieråd tillika avdelningsordförande och övriga justitieråd i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen,
2. president, lagman samt råd tillika vice ordförande på avdelning och övriga råd i hovrätt och kammarrätt,
3. lagman, chefsrådmän och rådmän i tingsrätt och förvaltningsrätt,
4. fastighetsråd och miljöråd,
5. ordförande i Marknadsdomstolen,
6. ordförande tillika chef och övriga ordförande i Arbetsdomstolen,
7. patenträttsråd tillika ordförande och övriga patenträttsråd i Patentbesvärsrätten,
8. ordförande i Försvarsunderrättelsesdomstolen.

Domarnämnden

2 § Ärenden om utnämning av ordinarie domare ska beredas i en statlig nämnd (Domarnämnden).

3 § Nämnden ska lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare. Nämnden ska även bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare.

Regeringen meddelar föreskrifter om andra uppgifter för nämnden.

4 § Nämnden består av nio ledamöter. Fem ledamöter ska vara, eller ha varit, ordinarie domare. Två ledamöter ska vara jurister verksamma utanför domstolsväsendet, varav en ska vara advokat. Två ledamöter ska representera allmänheten. För varje ledamot ska det finnas en personlig ersättare.

Ledamöter och ersättare förordnas för en tid av högst fyra år. Ledamöter och ersättare som representerar allmänheten väljs av riksdagen. Övriga ledamöter och ersättare förordnas av regeringen. Ledamöter och ersättare som ska vara, eller ha varit, ordinarie domare förordnas på förslag av de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna. Ledamöter och ersättare som ska vara jurister verksamma utanför domstolsväsendet förordnas på förslag av de förvaltningsmyndigheter och organisationer som regeringen bestämmer.

Nämnden utser inom sig en ordförande och en vice ordförande.

5 § Vid nämnden ska det finnas ett kansli. Chefen för kansliet ska vara, eller ha varit, ordinarie domare eller ha liknande yrkeserfarenhet och kompetens.

Domarnämndens handläggning

6 § Nämnden ska på lämpligt sätt informera om en ledig anställning som ordinarie domare.

7 § Den som vill ansöka om en ledig anställning ska lämna in en skriftlig ansökan till nämnden.

Därutöver får en generell intresseanmälan för anställningar som anges i 1 § göras till nämnden.

8 § En företrädare för Domstolsverket får närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden.

9 § Nämndens förslag till regeringen ska motiveras.

Överklagande

10 § Nämndens förslag i ärenden om utnämning får inte överklagas.

Regeringens handläggning

11 § Regeringen är inte bunden av nämndens förslag. Innan regeringen utnämner någon som inte har föreslagits av nämnden, ska nämnden få tillfälle att yttra sig över honom eller henne.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 3 och 4 §§, 4 kap. 2 § samt 20 kap. 10 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2009/10:182 Föreslagen lydelse

3 kap.

3 §

Högsta domstolen ska som första domstol ta upp mål om ansvar eller enskilt anspråk på grund av brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget begåtts av statsråd, justitieråd, *regeringsråd*, någon av riksdagens ombudsmän, justitiekanslern, riksåklagaren, domare eller generaladvokat i Europeiska unionens domstol eller den som utövar något av dessa ämbeten eller av hovrättsdomare eller revisionssekreterare.

Högsta domstolen ska vidare som första domstol pröva om justitieråd eller *regeringsråd* ska skiljas eller avstängas från sin anställning eller vara skyldig att genomgå läkarundersökning. Högsta domstolen är i övrigt första domstol i mål beträffande vilka detta föreskrivs i lag.

Högsta domstolen ska som första domstol ta upp mål om ansvar eller enskilt anspråk på grund av brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget begåtts av statsråd, justitieråd, någon av riksdagens ombudsmän, justitiekanslern, riksåklagaren, domare eller generaladvokat i Europeiska unionens domstol eller den som utövar något av dessa ämbeten eller av hovrättsdomare eller revisionssekreterare.

Högsta domstolen ska vidare som första domstol pröva om justitieråd i *Högsta förvaltningsdomstolen* ska skiljas eller avstängas från sin anställning eller vara skyldig att genomgå läkarundersökning. Högsta domstolen är i övrigt första domstol i mål beträffande vilka detta föreskrivs i lag.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

I Högsta domstolen ska det finnas fjorton justitieråd eller det högre antal som behövs. Justitieråden ska vara lagfarna. De får inte inneha eller utöva något annat ämbete.

Regeringen förordnar ett av justitieråden att vara Högsta domstolens ordförande.

Högsta domstolen får vara indelad i avdelningar. Om Högsta domstolen är indelad i avdel-

Ett av justitieråden ska vara domstolens ordförande.

Högsta domstolen får vara indelad i avdelningar. Om Högsta domstolen är indelad i avdel-

¹ Senaste lydelse 2009:344.

ningar, är Högsta domstolens ordförande även ordförande på en avdelning. *Ordförande* på annan avdelning är *det justitieråd som regeringen förordnar*.

När ett justitieråd på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i Högsta domstolen, får den som har avgått med ålderspension från sin *tjänst* som justitieråd förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. Det som i lag eller annan författning föreskrivs om justitieråd ska även tillämpas på ersättare.

ningar, är Högsta domstolens ordförande även ordförande på en avdelning. *Ett av de övriga justitieråden är ordförande* på annan avdelning.

När ett justitieråd på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i Högsta domstolen, får den som har avgått med ålderspension från sin *anställning* som justitieråd förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. Det som i lag eller annan författning föreskrivs om justitieråd ska även tillämpas på ersättare.

4 kap.

2 §²

Domare, som avses i 1 kap. 2 §, 2 kap. 3 § eller 3 kap. 4 § första stycket, utnämns av regeringen.

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av sådana domare som avses i 1 kap. 2 §, 2 kap. 3 § och 3 kap. 4 §.

Lydelse enligt prop. 2009/10:182

Föreslagen lydelse

20 kap.

10 §

Bestämmelserna i 8 och 9 §§ om rätt för målsäganden att väcka åtal eller överta väckt åtal gäller inte i fråga om brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget har begåtts av

1. statsråd,
2. justitieråd eller regeringsråd,
3. någon av riksdagens ombudsmän eller den som har tjänstgjort i hans eller hennes ställe,
4. någon annan befattningshavare, mot vilken enligt riksdagsordningen eller annan författning endast något av riksdagens utskott eller annat riksdagsorgan är behörigt att besluta om åtal för sådant brott,

5. justitiekanslern eller den som

Bestämmelserna i 8 och 9 §§ om rätt för målsäganden att väcka åtal eller överta väckt åtal gäller inte i fråga om brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget har begåtts av

1. statsråd,
2. justitieråd,
3. någon av riksdagens ombudsmän eller den som har tjänstgjort i hans eller hennes ställe,
4. någon annan befattningshavare, mot vilken enligt riksdagsordningen eller annan författning endast något av riksdagens utskott eller annat riksdagsorgan är behörigt att besluta om åtal för sådant brott,

5. justitiekanslern eller den som

² Senaste lydelse 1991:1819.

har tjänstgjort i hans eller hennes
ställe, eller

6. domare eller generaladvokat i
Europeiska unionens domstol.

har tjänstgjort i hans eller hennes
ställe, eller

6. domare eller generaladvokat i
Europeiska unionens domstol.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

3 Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644)

Härigenom föreskrivs att 47 § varumärkeslagen (1960:644) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §¹

Ett slutligt beslut av registreringsmyndigheten får överklagas av sökanden, om det har gått honom emot. Ett slutligt beslut med anledning av en invändning mot registrering får överklagas av varumärkeshavaren och invändaren, om det har gått den som vill klaga emot. Om invändaren återkallar sin talan får denna ändå prövas, om det finns särskilda skäl.

Överklagande enligt första stycket görs hos Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till *Regeringsrätten* inom två månader från beslutets dag. Vid ett överklagande till *Regeringsrätten* tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291). Patentbesvärsrättens beslut *skall* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i *Regeringsrätten* och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Ett slutligt beslut av registreringsmyndigheten får överklagas av sökanden, om det har gått honom *eller henne* emot. Ett slutligt beslut med anledning av en invändning mot registrering får överklagas av varumärkeshavaren och invändaren, om det har gått den som vill klaga emot. Om invändaren återkallar sin talan får denna ändå prövas, om det finns särskilda skäl.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen* inom två månader från beslutets dag. Vid ett överklagande till *Högsta förvaltningsdomstolen* tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291). Patentbesvärsrättens beslut *ska* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i *Högsta förvaltningsdomstolen* och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 1995:1277.

4 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 5 § brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

5 §¹

Åklagare får, utan hinder av vad som annars är föreskrivet, åtala brott varigenom arbetstagare hos staten eller hos kommun eller annan som avses i 2 § andra stycket 1–4 har åsidosatt vad som åligger honom eller henne i utövningen av anställningen eller uppdraget.

Utan hinder av bestämmelserna i första stycket ska dock gälla

1. vad som i denna balk föreskrivs om att åtal inte får ske utan förordnande av regeringen eller den regeringen har bemyndigat och

2. vad som i annan lag eller författning är föreskrivet om åtal för gärning, för vilken straff är *stadgat* endast om den förövas av innehavare av anställning eller uppdrag som avses i första stycket.

Har mutbrott begåtts av någon som inte omfattas av första stycket eller av 2 § andra stycket 8 eller 9 och inte heller är arbetstagare vid Internationella brottmålsdomstolen, främmande stats minister eller ledamot av främmande stats lagstiftande församling, får åklagare väcka åtal endast om brottet anges till åtal av arbets- eller uppdragsgivaren eller om åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Om det inte finns särskilda bestämmelser för ett visst fall, får åklagare åtala brott mot sådan tystnadsplikt som gäller till förmån för enskild målsägande endast om denne anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Om åtal för brott som i utövningen av *tjänsten* eller uppdraget begåtts av riksdagsledamot, statsråd, justitieråd, *regeringsråd* eller innehavare av *tjänst* eller uppdrag hos riksdagen eller dess organ gäller särskilda bestämmelser.

Utan hinder av bestämmelserna i första stycket ska dock gälla

1. vad som i denna balk föreskrivs om att åtal inte får ske utan förordnande av regeringen eller den regeringen har bemyndigat och

2. vad som i annan lag eller författning är föreskrivet om åtal för gärning, för vilken straff är *föreskrivet* endast om den förövas av innehavare av anställning eller uppdrag som avses i första stycket.

Om åtal för brott som i utövningen av *anställningen* eller uppdraget begåtts av riksdagsledamot, statsråd, justitieråd eller innehavare av *anställning* eller uppdrag hos riksdagen eller dess organ gäller särskilda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2009:1281.

5 Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs att 27 och 75 §§ patentlagen (1967:837)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §²

Överklagande enligt 26 § görs hos Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till *Regeringsrätten* inom två månader från beslutets dag. Överklagandet får inte avse andra patentkrav än sådana som har prövats genom det överklagade beslutet. I övrigt tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *besvär över* kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut *skall* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i *Regeringsrätten* och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Bestämmelserna i 22 § femte stycket tillämpas på handling som kommer in till Patentbesvärsrätten eller *Regeringsrätten*.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen* inom två månader från beslutets dag. Överklagandet får inte avse andra patentkrav än sådana som har prövats genom det överklagade beslutet. I övrigt tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *överklagande av* kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut *ska* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i *Högsta förvaltningsdomstolen* och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Bestämmelserna i 22 § femte stycket tillämpas på handling som kommer in till Patentbesvärsrätten eller *Högsta förvaltningsdomstolen*.

75 §³

Andra slutliga beslut av patentmyndigheten än som avses i 26 § samt beslut enligt 42, 72 eller 73 § får överklagas till Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till *Regeringsrätten* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *besvär över* kam-

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *överklagande av*

¹ Lagen omtryckt 1983:433.

² Senaste lydelse 1993:1406.

³ Senaste lydelse 1993:1406.

marrättens beslut. Patentbesvär-
rättens beslut *skall* innehålla
uppgift om att det krävs särskilt
tillstånd för prövning i *Regerings-
rätten* och om de grunder på vilka
ett sådant tillstånd meddelas.

kammarrättens beslut. Patentbes-
värsrättens beslut *ska* innehålla
uppgift om att det krävs särskilt
tillstånd för prövning i *Högsta
förvaltningsdomstolen* och om de
grunder på vilka ett sådant till-
stånd meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:417) om
marknadsdomstol m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Regeringen utser ordförande, vice ordförande, övriga ledamöter och ersättare i marknadsdomstolen. Ledamot och ersättare utses för viss tid.

6 §¹

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av ordförande i Marknadsdomstolen. Vice ordförande, övriga ledamöter och ersättare förordnas av regeringen för viss tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 1976:37.

7 Förslag till lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485)

Härigenom föreskrivs att 22 och 47 §§ mönsterskyddslagen (1970:485) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett slutligt beslut av registreringsmyndigheten enligt 21 § får överklagas till *patentbesvärsrätten genom besvär* inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av *patentbesvärsrätten* får överklagas till *regeringsrätten genom besvär* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *besvär över kammarrättens beslut*. Patentbesvärsrättens beslut *skall* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning *av besvär till regeringsrätten* och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas.

Andra slutliga beslut av registreringsmyndigheten än som avses i 21 § får överklagas till *patentbesvärsrätten genom besvär* inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av *patentbesvärsrätten* får överklagas till *regeringsrätten genom besvär* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *besvär över kammarrättens beslut*. Patentbesvärsrättens beslut *skall* innehålla uppgift om att det krävs särskilt till-

Föreslagen lydelse

22 §¹

Ett slutligt beslut av registreringsmyndigheten enligt 21 § får överklagas till *Patentbesvärsrätten* inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av *Patentbesvärsrätten* får överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *överklagande av kammarrättens beslut*. Patentbesvärsrättens beslut *ska* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning *i Högsta förvaltningsdomstolen* och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas.

47 §²

Andra slutliga beslut av registreringsmyndigheten än som avses i 21 § får överklagas till *Patentbesvärsrätten* inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av *Patentbesvärsrätten* får överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *överklagande av kammarrättens beslut*. Patentbesvärsrättens beslut *ska* innehålla uppgift om att det krävs särskilt

¹ Senaste lydelse 1986:1159.

² Senaste lydelse 1986:1159.

stånd för prövning *av besvär till*
regeringsrätten och om de grunder
på vilka sådant tillstånd meddelas.

tillstånd för prövning *i Högsta*
förvaltningsdomstolen och om de
grunder på vilka sådant tillstånd
meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

8 Förslag till lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)

Härigenom föreskrivs att 27 § kupongskattelagen (1970:624) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §¹

Har i annat fall än som avses i 9 eller 16 § kupongskatt innehållits fastän skattskyldighet ej förelegat eller har kupongskatt innehållits med högre belopp än vad som *skall* erläggas enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning, har den utdelningsberättigade rätt till återbetalning av vad som innehållits för mycket.

Har i annat fall än som avses i 9 eller 16 § kupongskatt innehållits fastän skattskyldighet ej förelegat eller har kupongskatt innehållits med högre belopp än vad som *ska* erläggas enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning, har den utdelningsberättigade rätt till återbetalning av vad som innehållits för mycket.

Rätt till återbetalning föreligger även

– om aktie förlorat sitt värde till följd av att bolaget upplösts genom likvidation inom två år efter det att sådan utbetalning som avses i 2 § andra stycket 2 eller 3 blivit tillgänglig för lyftning,

– vid återbetalning till aktieägare enligt aktiebolagslagen (2005:551) i samband med minskning av aktiekapitalet som genomförts med indragning av aktier,

– vid återbetalning till aktieägare enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) i samband med nedsättning av aktiekapitalet som genomförts genom inlösen av aktier, och

– vid utbetalning till aktieägare vid bolagets förvärv av egna aktier genom ett förvärvserbjudande som har riktats till samtliga aktieägare eller samtliga ägare till aktier av ett visst slag.

Underlaget för kupongskatten *skall* i de fall som avses i andra stycket beräknas på ett belopp som svarar mot skillnaden mellan utbetalningen till aktieägaren och dennes anskaffningskostnad för aktierna. Har aktierna förvärvats som fusionsvederlag eller delningsvederlag *skall* som anskaffningskostnad för aktierna anses den anskaffningskostnad som aktieägaren hade för aktierna i det överlåtande aktiebolaget. För marknadsnoterade aktier får anskaffningskostnaden i stället

Underlaget för kupongskatten *ska* i de fall som avses i andra stycket beräknas på ett belopp som svarar mot skillnaden mellan utbetalningen till aktieägaren och dennes anskaffningskostnad för aktierna. Har aktierna förvärvats som fusionsvederlag eller delningsvederlag *ska* som anskaffningskostnad för aktierna anses den anskaffningskostnad som aktieägaren hade för aktierna i det överlåtande aktiebolaget. För marknadsnoterade aktier får anskaffningskostnaden i stället

¹ Senaste lydelse 2009:782.

bestämmas till 20 procent av utbetalningen.

Ansökan om återbetalning *skall* göras skriftligen hos Skatteverket senast vid utgången av femte kalenderåret efter utdelningstillfället.

Vid ansökningshandlingen *skall* fogas intyg eller annan utredning om att kupongskatt innehållits för sökanden liksom utredning till styrkande av att skattskyldighet ej föreligger för honom.

Beslut rörande återbetalning får anstå intill dess fråga om skattskyldighet för utdelningen enligt inkomstskattelagen (1999:1229) slutligen prövats.

Föreligger de förutsättningar för återbetalning som anges i första stycket först sedan förvaltningsrätt, kammarrätt eller *Regeringsrätten* meddelat beslut angående utdelningsbeloppet eller efter det att utdelningsberättigad åsatts eftertaxering för detsamma, kan ansökan om återbetalning göras hos Skatteverket senast inom ett år efter det beslutet meddelades eller eftertaxeringen skedde.

Är den som har rätt till återbetalning av kupongskatt skyldig att betala skatt enligt denna lag eller skattebetalningslagen (1997:483), gäller 18 kap. skattebetalningslagen i tillämpliga delar.

bestämmas till 20 procent av utbetalningen.

Ansökan om återbetalning *ska* göras skriftligen hos Skatteverket senast vid utgången av femte kalenderåret efter utdelningstillfället.

Vid ansökningshandlingen *ska* fogas intyg eller annan utredning om att kupongskatt innehållits för sökanden liksom utredning till styrkande av att skattskyldighet ej föreligger för honom *eller henne*.

Beslut rörande återbetalning får anstå intill dess fråga om skattskyldighet för utdelningen enligt inkomstskattelagen (1999:1229) slutligen prövats.

Föreligger de förutsättningar för återbetalning som anges i första stycket först sedan förvaltningsrätt, kammarrätt eller *Högsta förvaltningsdomstolen* meddelat beslut angående utdelningsbeloppet eller efter det att utdelningsberättigad åsatts eftertaxering för detsamma, kan ansökan om återbetalning göras hos Skatteverket senast inom ett år efter det beslutet meddelades eller eftertaxeringen skedde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹

dels att i 1, 4 a, 4 b, 6 och 7 §§ samt i rubriken närmast före 2 § ordet ”Regeringsrätten” ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen”,

dels att 2, 3, 4, 5, 10 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 28 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Regeringsrätten prövar

1. överklagande av kammarrätts beslut enligt förvaltningsprocesslagen (1971:291),

2. överklagande av annat beslut i förvaltningsärende som enligt lag eller enligt instruktion för kammarrätterna görs hos domstolen.

Regeringsrätten prövar ansökningar om resning och återställande av försutten tid i andra fall än som anges i 8 §. I 14 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen (2005:716) finns vidare bestämmelser om att *Regeringsrätten* i vissa fall prövar om beslut om förvar *skall* bestå.

Föreslagen lydelse

2 §²

Högsta förvaltningsdomstolen prövar

1. överklagande av kammarrätts beslut enligt förvaltningsprocesslagen (1971:291),

2. överklagande av annat beslut i förvaltningsärende som enligt lag eller enligt instruktion för kammarrätterna görs hos domstolen.

Högsta förvaltningsdomstolen prövar ansökningar om resning och återställande av försutten tid i andra fall än som anges i 8 §. I 14 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen (2005:716) finns vidare bestämmelser om att *Högsta förvaltningsdomstolen* i vissa fall prövar om beslut om förvar *eller uppsikt ska* bestå.

Högsta förvaltningsdomstolen prövar som första domstol om justitieråd i Högsta domstolen ska skiljas eller avstängas från sin anställning eller vara skyldig att genomgå läkarundersökning.

¹ Senaste lydelse av

1 § 2009:773

4 a § 2009:345

4 b § 2009:345

6 § 2009:345

7 § 2009:345.

² Senaste lydelse 2005:719.

3 §³

Regeringsrätten består av fjorton *regeringsråd* eller det högre antal som behövs. Minst två tredjedelar av antalet *regeringsråd* skall vara lagfarna. *Regeringsråden* får inte inneha eller utöva något annat ämbete.

Regeringsråd utnämns av *regeringen*. *Regeringen* förordnar ett av *regeringsråden* att vara domstolens ordförande.

När ett *regeringsråd* på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i *Regeringsrätten*, får den som avgått med ålderspension från sin *tjänst* som *regeringsråd* förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. Vad som i lag eller annan författning föreskrivs om *regeringsråd* skall även tillämpas på ersättare.

Om *regeringsråds* tjänstgöring i Lagrådet är särskilt föreskrivet.

Högsta förvaltningsdomstolen består av fjorton *justitieråd* eller det högre antal som behövs. Minst två tredjedelar av antalet *justitieråd* ska vara lagfarna. *Justitieråden* får inte inneha eller utöva något annat ämbete.

Ett av *justitieråden* ska vara domstolens ordförande.

När ett *justitieråd* på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i *Högsta förvaltningsdomstolen*, får den som avgått med ålderspension från sin *anställning* som *justitieråd* förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. Vad som i lag eller annan författning föreskrivs om *justitieråd* ska även tillämpas på ersättare.

Om *justitieråds* tjänstgöring i Lagrådet är särskilt föreskrivet.

4 §⁴

Regeringsrätten får vara indelad i avdelningar. Om *Regeringsrätten* är indelad i avdelningar, är *Regeringsrättens* ordförande även ordförande på en avdelning. *Ordförande på annan avdelning* är det *regeringsråd* som *regeringen* förordnar.

Högsta förvaltningsdomstolen får vara indelad i avdelningar. Om *Högsta förvaltningsdomstolen* är indelad i avdelningar, är *Högsta förvaltningsdomstolens* ordförande även ordförande på en avdelning. Ett av de övriga *justitieråden* är ordförande på annan avdelning.

5 §⁵

Om det vid överläggning till dom eller beslut framkommer att den mening som råder i rätten avviker från en rättsgrundsats eller lagtolkning, som förut varit antagen av *Regeringsrätten*, får rätten besluta att målet eller, om det är lämpligt, en viss fråga i målet ska avgöras av *Regerings-*

Om det vid överläggning till dom eller beslut framkommer att den mening som råder i rätten avviker från en rättsgrundsats eller lagtolkning, som förut varit antagen av *Högsta förvaltningsdomstolen*, får rätten besluta att målet eller, om det är lämpligt, en viss fråga i målet ska avgöras av

³ Senaste lydelse 2009:345.

⁴ Senaste lydelse 2009:345.

⁵ Senaste lydelse 2009:345.

rätten i dess helhet. Ett sådant beslut får också meddelas om det i annat fall är av särskild betydelse för rättstillämpningen att målet eller en viss fråga avgörs av *Regeringsrätten* i dess helhet.

Om det i olika domar eller beslut av *Regeringsrätten* har kommit till uttryck mot varandra stridande åsikter i fråga om en viss rättsgrundsats eller lagtolkning, gäller första stycket första meningen endast om *rätten* finner att den rådande meningen avviker från den dom eller det beslut som meddelades senast.

När ett mål eller en fråga avgörs av *Regeringsrätten* i dess helhet ska alla *regeringsråd* som inte har förhinder delta i avgörandet.

Högsta förvaltningsdomstolen i dess helhet. Ett sådant beslut får också meddelas om det i annat fall är av särskild betydelse för rättstillämpningen att målet eller en viss fråga avgörs av *Högsta förvaltningsdomstolen* i dess helhet.

Om det i olika domar eller beslut av *Högsta förvaltningsdomstolen* har kommit till uttryck mot varandra stridande åsikter i fråga om en viss rättsgrundsats eller lagtolkning, gäller första stycket första meningen endast om *rätten* finner att den rådande meningen avviker från den dom eller det beslut som meddelades senast.

När ett mål eller en fråga avgörs av *Högsta förvaltningsdomstolen* i dess helhet ska alla *justitieråd* som inte har förhinder delta i avgörandet.

10 §⁶

I varje kammarrätt *skall* det finnas en kammarrättspresident, en eller flera kammarrättslagmän samt kammarrättsråd av vilka en eller flera *skall* vara vice ordförande. De *skall* vara lagfarna.

Kammarrättspresidenten, kammarrättslagman och kammarrättsråd utnämns av regeringen.

I varje kammarrätt *ska* det finnas en kammarrättspresident, en eller flera kammarrättslagmän samt kammarrättsråd av vilka en eller flera *ska* vara vice ordförande. De *ska* vara lagfarna.

15 §⁷

I förvaltningsrätt ska det finnas lagman. Som en del i en administrativ samverkan får en förvaltningsrätt och en tingsrätt på samma ort ha gemensam lagman.

Om regeringen inte bestämmer något annat ska det i en förvaltningsrätt även finnas en eller flera rådmän. I de förvaltningsrätter som regeringen bestämmer ska det också finnas en eller flera chefsrådmän.

Lagman, chefsrådmän och rådmän ska vara lagfarna. De *utnämns av regeringen.*

Lagman, chefsrådmän och rådmän ska vara lagfarna.

⁶ Senaste lydelse 1998:1801.

⁷ Senaste lydelse 2009:773.

28 a §

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av sådana domare som avses i 3, 4, 10 och 15 §§.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.
 2. Vid tillämpning av 3 § ska med justitieråd som avgått med ålderspension jämföras regeringsråd som avgått med ålderspension.

10 Förslag till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291)

Härigenom föreskrivs i fråga om förvaltningsprocesslagen (1971:291)¹ dels att i 1, 33, 35 och 37 §§ samt i rubriken närmast före 35 § ordet ”Regeringsrätten” i olika böjningsformer ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen” i motsvarande form, dels att 36 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §²

Prövningstillstånd meddelas,
1. om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas av *regeringsrätten* eller

2. om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd meddelas i ett av två eller flera likartade mål, som samtidigt föreligger till bedömande, får prövningstillstånd meddelas även i övriga mål.

Prövningstillstånd får begränsas att gälla viss del av det beslut som den fullföljda talan avser.

Prövningstillstånd meddelas,
1. om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas av *Högsta förvaltningsdomstolen* eller

2. om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av

1 § 2009:783

33 § 2009:783

35 § 2009:305

37 § 1999:934.

² Senaste lydelse 1980:275.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:309) om
 behörighet för allmän förvaltningsdomstol att
 pröva vissa mål

Härigenom föreskrivs att i 2 § lagen (1971:309) om behörighet för allmän förvaltningsdomstol att pröva vissa mål¹ ordet ”regeringsrätten” ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 2 § 1976:643.

12 Förslag till lag om ändring i skadeståndslagen (1972:207)

Härigenom föreskrivs i fråga om skadeståndslagen (1972:207)¹ dels att i 3 kap. 7 § ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen", dels att 3 kap. 10 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

10 §²

Talan om ersättning enligt 2 § med anledning av dom eller beslut av *högsta* domstolen, *regeringsrätten*, hovrätt eller allmän under rätt *väcks* vid den domstol som enligt 2 kap. 2 § eller 3 kap. 3 § rättegångsbalken är behörig att *upptaga* där angivna mål på grund av brott av domare vid den domstol som meddelat domen eller beslutet. Motsvarande gäller i fråga om ersättningstalan enligt 2 § med anledning av beslut eller åtgärd av någon som anges i nämnda lagrum i rättegångsbalken. Sådan talan med anledning av beslut av riksdagen eller regeringen *väcks* i *högsta* domstolen.

Talan om ersättning enligt 2 § med anledning av dom eller beslut av *Högsta* domstolen, *Högsta förvaltningsdomstolen*, hovrätt eller allmän underrätt *väcks* vid den domstol som enligt 2 kap. 2 § eller 3 kap. 3 § rättegångsbalken är behörig att *ta upp* där angivna mål på grund av brott av domare vid den domstol som meddelat domen eller beslutet. Motsvarande gäller i fråga om ersättningstalan enligt 2 § med anledning av beslut eller åtgärd av någon som anges i nämnda lagrum i rättegångsbalken. Sådan talan med anledning av beslut av riksdagen eller regeringen *väcks* i *Högsta* domstolen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 3 kap. 7 § 1995:24.

² Senaste lydelse 1986:650.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder

Härigenom föreskrivs att 3 och 6 §§ lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

För varje arrendenämnd förordnar regeringen eller myndighet, som regeringen bestämmer, ordförande och lämpligt antal andra ledamöter.

Innan annan ledamot än ordförande förordnas, *skall* sådan riksorganisation av jordägare eller arrendatorer som med hänsyn till medlemsantal, verksamhet och övriga omständigheter kan anses väl företräda den intressegrupp som det är fråga om ges tillfälle att avge förslag.

Till tjänstgöring i nämnden *skall*, med iakttagande av vad som sägs i 2 § första stycket, de ledamöter kallas som med hänsyn till ärendets beskaffenhet och övriga förhållanden bedöms lämpligast.

Föreslagen lydelse

3 §¹

Hyresråd är ordförande i arrendenämnd. Ett av hyresråden i arrendenämnden i Stockholm, Göteborg respektive Malmö ska vara chef för nämnden. I annan arrendenämnd är lagmannen i tingsrätten på samma ort som arrendenämnden chef för nämnden.

Regeringen utnämner hyresråd tillika chef för arrendenämnden i Stockholm, Göteborg respektive Malmö samt övriga hyresråd. Vid utnämning av dessa ska lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare tillämpas. För varje arrendenämnd förordnar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer lämpligt antal andra ledamöter.

Innan annan ledamot än ordförande förordnas, *ska* sådan riksorganisation av jordägare eller arrendatorer som med hänsyn till medlemsantal, verksamhet och övriga omständigheter kan anses väl företräda den intressegrupp som det är fråga om ges tillfälle att avge förslag.

Till tjänstgöring i nämnden *ska*, med iakttagande av vad som sägs i 2 § första stycket, de ledamöter kallas som med hänsyn till ärendets beskaffenhet och övriga förhållanden bedöms lämpligast.

¹ Senaste lydelse 2005:1061.

6 §²

Hyresråd är ordförande i hyresnämnd. Ett av hyresråden i hyresnämnden i Stockholm, Göteborg respektive Malmö ska vara chef för nämnden. I annan hyresnämnd är lagmannen i tingsrätten på samma ort som hyresnämnden chef för nämnden.

För varje hyresnämnd förordnar regeringen eller myndighet, som regeringen bestämmer, ordförande och lämpligt antal andra ledamöter.

Regeringen utnämner hyresråd tillika chef för hyresnämnden i Stockholm, Göteborg respektive Malmö samt övriga hyresråd. Vid utnämning av dessa ska lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare tillämpas. För varje hyresnämnd förordnar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer lämpligt antal andra ledamöter.

Innan annan ledamot än ordförande förordnas, *skall* sådan riksorganisation av fastighetsägare, hyresgäster, bostadsrättshavare eller näringsidkare som med hänsyn till medlemsantal, verksamhet och övriga omständigheter kan anses väl företräda den intressegrupp som det är fråga om ges tillfälle att avge förslag.

Till tjänstgöring i nämnden *skall*, med iakttagande av vad som sägs i 5 § första stycket, de ledamöter kallas som med hänsyn till ärendets beskaffenhet och övriga förhållanden bedöms lämpligast.

Innan annan ledamot än ordförande förordnas, *ska* sådan riksorganisation av fastighetsägare, hyresgäster, bostadsrättshavare eller näringsidkare som med hänsyn till medlemsantal, verksamhet och övriga omständigheter kan anses väl företräda den intressegrupp som det är fråga om ges tillfälle att avge förslag.

Till tjänstgöring i nämnden *ska*, med iakttagande av vad som sägs i 5 § första stycket, de ledamöter kallas som med hänsyn till ärendets beskaffenhet och övriga förhållanden bedöms lämpligast.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

² Senaste lydelse 2005:1061.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 § lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §¹

Arbetsdomstolen består av högst fyra ordförande, högst fyra vice ordförande samt sjutton andra ledamöter.

Ledamot ska vara svensk medborgare och får inte vara underårig eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Innan ledamot tar säte i Arbetsdomstolen, ska han eller hon ha avlagt domared.

För annan ledamot än ordförande ska det finnas högst tre ersättare. Det som sägs i denna lag om ledamot gäller även ersättare, om inte annat särskilt anges.

Ordförande anställs med fullmakt av regeringen som ordinarie domare i domstolen. Övriga ledamöter och ersättare förordnas av regeringen för tre år.

Arbetsdomstolen består av högst fyra ordförande, högst fyra vice ordförande samt sjutton andra ledamöter. *En av ordförandena ska vara chef för domstolen.*

Ledamot ska vara svensk medborgare och får inte vara underårig eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Innan *en* ledamot *börjar tjänstgöra* i Arbetsdomstolen, ska han eller hon ha avlagt domared.

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av ordförande tillika chef och övriga ordförande i domstolen. Övriga ledamöter och ersättare förordnas av regeringen för tre år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2008:302.

15 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:579) om
handläggningen av nådeärenden

Härigenom föreskrivs att i 2 § lagen (1974:579) om handläggningen av nådeärenden¹ ordet ”Regeringsrätten” ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 2 § 2009:346.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten

Härigenom föreskrivs att 2 och 17 §§ lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I *patentbesvärsrätten* finns patenträttsråd. De *skall* vara tekniskt kunniga eller lagfarna.

Patenträttsråd utnämnes av regeringen. Regeringen förordnar ett av de lagfarna patenträttsråden att vara domstolens ordförande.

Föreslagen lydelse

2 §

I *Patentbesvärsrätten* finns patenträttsråd. De *ska* vara tekniskt kunniga eller lagfarna. *Ett av de lagfarna patenträttsråden ska vara domstolens ordförande.*

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av patenträttsråd tillika ordförande och övriga patenträttsråd i Patentbesvärsrätten.

17 §²

I fråga om överklagande av ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten finns bestämmelser i patentlagen (1967:837), mönsterskyddslagen (1970:485), varumärkeslagen (1960:644), namnlagen (1982:670), lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden samt i växtförädlarrättslagen (1997:306).

Ett beslut av Patentbesvärsrätten, som inte är slutligt, får överklagas endast i samband med överklagande av beslut i själva målet. Ett beslut får dock överklagas särskilt när rätten har

1. ogillat invändning om jäv mot ledamot av rätten eller invändning om att hinder föreligger för talans prövning,
2. avvisat ombud eller biträde,
3. utdömt vite eller straff för underlåtenhet att iaktta föreläggande eller ålagt vittne eller sakkunnig att ersätta kostnad som vållats genom försummelse eller tredska,

4. förordnat angående ersättning för någons medverkan i målet,

5. utlåtits i annat fall än som avses i 4 i fråga som gäller rättshjälp.

Sådant särskilt överklagande som avses i andra stycket får göras av den som beslutet angår, om det har gått honom emot. Beslutet överklagas till *Regeringsrätten*. Därvid tillämpas bestämmelserna i 6 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) och i 35–37 §§ samma

Sådant särskilt överklagande som avses i andra stycket får göras av den som beslutet angår, om det har gått honom *eller henne* emot. Beslutet överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen*. Därvid tillämpas bestämmelserna i 6 a § förvaltningsprocesslagen

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1998:383.

² Senaste lydelse 1998:383.

lag om överklagande av kammar-
rättens beslut. Patentbesvärslättens
beslut *skall* innehålla uppgift om
att det krävs särskilt tillstånd för
prövning *av överklagande till*
Regeringsrätten och om de grund-
er på vilka ett sådant tillstånd
meddelas.

(1971:291) och i 35–37 §§ samma
lag om överklagande av kammar-
rättens beslut. Patentbesvärslättens
beslut *ska* innehålla uppgift om att
det krävs särskilt tillstånd för
prövning *i Högsta förvaltnings-*
domstolen och om de grunder på
vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

17 Förslag till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 11 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

11 §¹

Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av förvaltningsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *regeringsrättsavgörande* som har meddelats därefter.

Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av förvaltningsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *avgörande av Högsta förvaltningsdomstolen* som har meddelats därefter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2009:793.

18 Förslag till lag om ändring i namnlagen (1982:670)

Härigenom föreskrivs att 43 § namnlagen (1982:670)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett slutligt beslut av *patentbesvär*srätten får överklagas till *regeringsrätten* genom *besvär*. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *besvär* över kammarrättens beslut. Patentbesvär¹srättens beslut *skall* innehålla uppgift om att särskilt tillstånd krävs för prövning *av besvär till regeringsrätten* och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas.

Föreslagen lydelse

43 §

Ett slutligt beslut av *Patentbesvär*srätten får överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen*. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om *överklagande av* kammarrättens beslut. Patentbesvär¹srättens beslut *ska* innehålla uppgift om att särskilt tillstånd krävs för prövning *i Högsta förvaltningsdomstolen* och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Lagen omtryckt 1982:1134.

19 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:97) om
förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndig-
heterna och domstolarna under krig eller krigsfara
m.m.

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

Regeringen får i särskilda fall besluta att en innehavare av ordinarie *domartjänst* skall fullgöra en högre eller en i fråga om anställningsförmåner jämförbar *domartjänst* vid en annan domstol än den han tillhör. Detta gäller dock inte justitieråd och regeringsråd.

Regeringen får i fråga om dem som tjänstgör vid en domstol men inte är ordinarie domare föreskriva eller i särskilda fall besluta att de skall tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag i domstol.

Regeringen får överlåta sina befogenheter enligt första eller andra stycket att fatta beslut i särskilda fall till hovrätter och kammarrätter när det gäller det egna domstolsområdet.

Regeringen får i särskilda fall besluta att en innehavare av ordinarie *domaranställning* ska fullgöra en högre eller en i fråga om anställningsförmåner jämförbar *domaranställning* vid en annan domstol än den han tillhör. Detta gäller dock inte justitieråd.

Regeringen får i fråga om dem som tjänstgör vid en domstol men inte är ordinarie domare föreskriva eller i särskilda fall besluta att de ska tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag i domstol.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

20 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Härigenom föreskrivs att i 7 § lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter¹ ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 7 § 2009:681.

21 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.

Härigenom föreskrivs att i 10 § lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.¹ ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 10 § 2009:803.

22 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 12 § taxeringslagen (1990:324) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

12 §¹

Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av förvaltningsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *regeringsrättsavgörande* som har meddelats därefter.

Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av förvaltningsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *avgörande av Högsta förvaltningsdomstolen* som har meddelats därefter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2009:805.

23 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs att i 3 d och 9 d §§ lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll¹ ordet ”Regeringsrätten” ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av
3 d § 2009:1545
9 d § 2009:1545.

24 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §¹

Slutliga beslut av Patent- och registreringsverket i ärenden om utgivningsbevis får överklagas hos *patentbesvärsrätten* inom två månader från dagen för beslutet.

Patentbesvärsrättens slutliga beslut får överklagas till *Regeringsrätten* inom två månader från dagen för beslutet. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut *skall* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning *av överklagande till Regeringsrätten* och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas.

Slutliga beslut av Patent- och registreringsverket i ärenden om utgivningsbevis får överklagas hos *Patentbesvärsrätten* inom två månader från dagen för beslutet.

Patentbesvärsrättens slutliga beslut får överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen* inom två månader från dagen för beslutet. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut *ska* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning *i Högsta förvaltningsdomstolen* och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 1998:1442.

25 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:260) om offentlig anställning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Lagen gäller inte

1. statsråden,
2. riksdagens ombudsmän,
3. riksrevisorerna,
4. arbetstagare som är lokalanställda av svenska staten utomlands och som inte är svenska medborgare,
5. arbetstagare som är anställda med särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete eller i utvecklingsanställning.

För justitiekanslern, justitieråden *och regeringsråden* gäller bara 4 § om bedömningsgrunder vid anställning, 7–7 d §§ om bisysslor, 23–29 §§ om arbetskonflikter, 38 § om interimistiskt beslut och 42 § andra stycket om vissa undantag från lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

För justitiekanslern *och* justitieråden gäller bara 4 § om bedömningsgrunder vid anställning, 7–7 d §§ om bisysslor, 23–29 §§ om arbetskonflikter, 38 § om interimistiskt beslut och 42 § andra stycket om vissa undantag från lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2005:1192.

26 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:261) om fullmaktsanställning

Härigenom föreskrivs att 3, 15 och 17 §§ lagen (1994:261) om fullmaktsanställning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

En ordinarie domare *skall* anställas med fullmakt. *Regeringen bestämmer* vilka domaranställningar som *skall vara* ordinarie.

En ordinarie domare *ska* anställas med fullmakt. *I 1 § lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare anges* vilka domaranställningar som *är* ordinarie.

Regeringen bestämmer vilka arbetstagare i övrigt som *skall* anställas med fullmakt.

Regeringen bestämmer vilka arbetstagare i övrigt som *ska* anställas med fullmakt.

15 §

Statens ansvarsnämnd beslutar i frågor om avskedande, avstängning och läkarundersökning när det gäller ordinarie domare samt andra arbetstagare som regeringen bestämmer.

Första stycket gäller inte justitiekanslern, justitieråd *och regeringsråd*.

Första stycket gäller inte justitiekanslern *och* justitieråd.

17 §

Mål om tillämpningen av denna lag *skall* handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Föreskrifter om handläggningen av mål om avskedande, avstängning eller läkarundersökning av justitieråd *eller regeringsråd* finns i regeringsformen.

Mål om tillämpningen av denna lag *ska* handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Föreskrifter om handläggningen av mål om avskedande, avstängning eller läkarundersökning av justitieråd finns i regeringsformen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

27 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om
arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att i 59 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring¹ ordet ”Regeringsrätten” ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 59 § 2009:824.

28 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om
arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att i 109 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor¹ ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 109 § 2009:825.

29 Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen
(1997:306)

Häri genom föreskrivs att 10 kap. 6 § växtförädlarrättslagen (1997:306) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

6 §¹

Ett beslut av Statens jordbruksverk överklagas till Patentbesvärsrätten inom två månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten överklagas till *Regeringsrätten* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut *skall* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning *av överklagande till Regeringsrätten* och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten överklagas till *Högsta förvaltningsdomstolen* inom två månader från beslutets dag. Därvid tillämpas 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut *ska* innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning *i Högsta förvaltningsdomstolen* och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2005:1216.

30 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs att 21 kap. 3 och 15 §§ skattebetalningslagen (1997:483) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 kap.

3 §¹

Om en fråga som avses i 1 § har avgjorts av en allmän förvaltningsdomstol, får Skatteverket inte ompröva frågan.

Betalningsskyldighet enligt 12 kap. 7 c § får inte omprövas.

Trots bestämmelsen i första stycket får en fråga som har avgjorts av en förvaltningsrätt eller en kammarrätt genom beslut som fått laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *regeringsrättsavgörande* som har meddelats efter beslutet.

Trots bestämmelsen i första stycket får en fråga som har avgjorts av en förvaltningsrätt eller en kammarrätt genom beslut som fått laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *avgörande av Högsta förvaltningsdomstolen* som har meddelats efter beslutet.

15 §²

Beslut om efterbeskattning enligt 12 § 2, 3 eller 4 får meddelas även efter den tid som anges i 14 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Om anstånd har beviljats någon med betalning av skatt i avvaktan på kammarrättens eller *Regeringsrättens* beslut med anledning av överklagande, får efterbeskattning i fråga om skatteavdrag ske senast andra året efter utgången av det kalenderår då domstolens beslut meddelades.

Om anstånd har beviljats någon med betalning av skatt i avvaktan på kammarrättens eller *Högsta förvaltningsdomstolens* beslut med anledning av överklagande, får efterbeskattning i fråga om skatteavdrag ske senast andra året efter utgången av det kalenderår då domstolens beslut meddelades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2009:826.

² Senaste lydelse 2004:1142.

31 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor

Härigenom föreskrivs att 17, 18, 21 och 22 §§ lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

För ett förhandsbesked rörande en fråga som avses i 1 § första stycket 1 eller 4 får Skatterättsnämnden ta ut en avgift av en enskild sökande enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

Om *Regeringsrätten* undanröjer ett förhandsbesked på grund av att det inte borde ha lämnats, *skall* avgiften betalas tillbaka.

Om *Högsta förvaltningsdomstolen* undanröjer ett förhandsbesked på grund av att det inte borde ha lämnats, *ska* avgiften betalas tillbaka.

18 §

Om Skatterättsnämnden eller *Regeringsrätten* gör en undersökning eller anlitar en sakkunnig för att utreda en varas beskaffenhet *skall* sökanden betala för detta om inte nämnden eller *Regeringsrätten* medger undantag.

Om Skatterättsnämnden eller *Högsta förvaltningsdomstolen* gör en undersökning eller anlitar en sakkunnig för att utreda en varas beskaffenhet *ska* sökanden betala för detta om inte nämnden eller *Högsta förvaltningsdomstolen* medger undantag.

21 §

Om en fråga i ett mål vid en allmän förvaltningsdomstol har samband med en fråga om förhandsbesked som är anhängig i Skatterättsnämnden eller *Regeringsrätten*, får domstolen förordna att målet helt eller delvis *skall* vila till dess att förhandsbeskedet vunnit laga kraft.

Om en fråga i ett mål vid en allmän förvaltningsdomstol har samband med en fråga om förhandsbesked som är anhängig i Skatterättsnämnden eller *Högsta förvaltningsdomstolen*, får domstolen förordna att målet helt eller delvis *ska* vila till dess att förhandsbeskedet vunnit laga kraft.

22 §¹

Ett förhandsbesked får överklagas hos *Regeringsrätten*.

Ett överklagande *skall* ha kommit in till Skatterättsnämnden inom tre veckor från den dag då

Ett förhandsbesked får överklagas hos *Högsta förvaltningsdomstolen*.

Ett överklagande *ska* ha kommit in till Skatterättsnämnden inom tre veckor från den dag då klaganden

¹ Senaste lydelse 2003:666.

klaganden fick del av förhands- fick del av förhandsbeskedet.
beskedet.

Om en enskild ansöker om förhandsbesked, får Skatteverket överklaga förhandsbeskedet oavsett utgången i Skatterättsnämnden och även om någon ändring inte yrkas. Om det allmänna ombudet hos Skatteverket har ansökt om förhandsbesked, har ombudet samma rätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

32 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om
punktskattekontroll av transporter m.m. av
alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

Härigenom föreskrivs att i 4 kap. 16 § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter¹ ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av
lagens rubrik 2008:1321
4 kap. 16 § 2003:722.

33 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 6 och 11 §§ miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utser ordförande, *utnämner eller anställer miljøråd* samt förordnar sakkunniga ledamöter i miljödomstol.

För fullgörande av Svea hovrätts uppgifter som Miljööverdomstol *skall* det, förutom lagfarna domare, finnas miljøråd. Dessa *skall* ha teknisk eller naturvetenskaplig utbildning och erfarenhet av miljöfrågor. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *utnämner eller anställer miljøråd*.

Miljööverdomstolen är domför med fyra ledamöter, av vilka minst tre *skall* vara lagfarna. Om en av de lagfarna ledamöterna får förhinder sedan huvudförhandling har påbörjats är rätten ändå domför. Fler än fem ledamöter får inte delta.

Vid behandlingen av frågor om prövningstillstånd *skall* Miljööverdomstolen bestå av tre lagfarna domare. Ett miljøråd får dock ingå i rätten i stället för en av de lagfarna ledamöterna.

Föreslagen lydelse

20 kap.

6 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utser ordförande, *anställer vikarie för miljøråd* samt förordnar sakkunniga ledamöter i miljödomstol. *I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av miljøråd.*

11 §

För fullgörande av Svea hovrätts uppgifter som Miljööverdomstol *ska* det, förutom lagfarna domare, finnas miljøråd. Dessa *ska* ha teknisk eller naturvetenskaplig utbildning och erfarenhet av miljöfrågor. *I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av miljøråd.* Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *anställer vikarie för miljøråd*.

Miljööverdomstolen är domför med fyra ledamöter, av vilka minst tre *ska* vara lagfarna. Om en av de lagfarna ledamöterna får förhinder sedan huvudförhandling har påbörjats är rätten ändå domför. Fler än fem ledamöter får inte delta.

Vid behandlingen av frågor om prövningstillstånd *ska* Miljööverdomstolen bestå av tre lagfarna domare. Ett miljøråd får dock ingå i rätten i stället för en av de lagfarna ledamöterna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

34 Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 13 § tullagen (2000:1281) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 kap.**

13 §

Om det allmänna ombudet överklagar ett beslut, *skall* ombudet föra det allmännas talan.

I mål som gäller beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ förs det allmännas talan i *Regeringsrätten* av det allmänna ombudet.

Om det allmänna ombudet överklagar ett beslut, *ska* ombudet föra det allmännas talan.

I mål som gäller beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ förs det allmännas talan i *Högsta förvaltningsdomstolen* av det allmänna ombudet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

35 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:333) om Lagrådet

Härigenom föreskrivs att 2, 5, 6, 8, 9, 12, 14, 15, 18 och 21–25 §§ samt rubriken närmast före 23 § lagen (2003:333) om Lagrådet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I Lagrådet kan det tjänstgöra justitieråd och *regeringsråd*, justitieråd och *regeringsråd* som avgått med ålderspension samt andra lagfarna personer. Fler än sammanlagt sex justitieråd och *regeringsråd* får inte samtidigt tas i anspråk för tjänstgöring i Lagrådet.

I varje avdelning *skall* det ingå både justitieråd och *regeringsråd*. Vid behov får de ersättas av pensionerat justitieråd eller *pensionerat regeringsråd*. Minst en ledamot på avdelningen *skall* dock vara aktivt justitieråd eller *regeringsråd*. Utöver dessa får högst en annan lagfaren person tjänstgöra på en avdelning.

Ordförande på en avdelning i Högsta domstolen eller *Regeringsrätten* får inte utses till ledamot i Lagrådet.

Justitieråd eller *regeringsråd* som har fyllt sextio år får inte utan eget samtycke förordnas till ledamot i Lagrådet.

Regeringen beslutar efter samråd med Högsta domstolen och *Regeringsrätten* hur många ledamöter som var och en av domstol-

Föreslagen lydelse

2 §

I Lagrådet kan det tjänstgöra justitieråd, justitieråd som avgått med ålderspension samt andra lagfarna personer. Fler än sammanlagt sex justitieråd får inte samtidigt tas i anspråk för tjänstgöring i Lagrådet.

5 §

I varje avdelning *ska* det ingå både justitieråd *som tjänstgör i Högsta domstolen* och justitieråd *som tjänstgör i Högsta förvaltningsdomstolen*. Vid behov får de ersättas av pensionerat justitieråd *som tjänstgjort i Högsta domstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen*. Minst en ledamot på avdelningen *ska* dock vara aktivt justitieråd. Utöver dessa får högst en annan lagfaren person tjänstgöra på en avdelning.

6 §

Ordförande på en avdelning i Högsta domstolen eller *Högsta förvaltningsdomstolen* får inte utses till ledamot i Lagrådet.

Justitieråd som har fyllt sextio år får inte utan eget samtycke förordnas till ledamot i Lagrådet.

8 §

Regeringen beslutar efter samråd med Högsta domstolen och *Högsta förvaltningsdomstolen* hur många ledamöter som var och en

arna *skall* utse i Lagrådet. Regeringen beslutar om en avdelning *skall* bestå av fyra ledamöter vid behandlingen av ett visst ärende.

av domstolarna *ska* utse i Lagrådet. Regeringen beslutar om en avdelning *ska* bestå av fyra ledamöter vid behandlingen av ett visst ärende.

Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att fatta beslut enligt första stycket.

Högsta domstolen *utser justitieråd och Regeringsrätten regeringsråd* att vara ledamöter i Lagrådet. Vid behov utser dessa domstolar pensionerade justitieråd *respektive pensionerade regeringsråd* att vara ledamöter i Lagrådet.

Högsta domstolen *och Högsta förvaltningsdomstolen utser justitieråd i respektive domstol* att vara ledamöter i Lagrådet. Vid behov utser dessa domstolar pensionerade justitieråd att vara ledamöter i Lagrådet.

9 §

Andra ledamöter i Lagrådet än de som avses i 8 § utses av regeringen efter samråd med Högsta domstolen och *Regeringsrätten*.

Andra ledamöter i Lagrådet än de som avses i 8 § utses av regeringen efter samråd med Högsta domstolen och *Högsta förvaltningsdomstolen*.

Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att förordna en ledamot som avses i denna paragraf och som tidigare har varit ledamot i Lagrådet.

12 §

Alla justitieråd *och regeringsråd* bör delta i beslut som enligt denna lag fattas av Högsta domstolen respektive *Regeringsrätten*, om de inte är befriade från skyldighet att tjänstgöra eller har annat giltigt skäl att inte delta i beslutet.

Alla justitieråd bör delta i beslut som enligt denna lag fattas av Högsta domstolen respektive *Högsta förvaltningsdomstolen*, om de inte är befriade från skyldighet att tjänstgöra eller har annat giltigt skäl att inte delta i beslutet.

14 §

En ledamot av Lagrådet utses att tjänstgöra för viss tid eller för behandling av ett visst ärende.

Förordnande för viss tid *skall* avse en lagradsperiod eller en del av en sådan period. För att ett justitieråd *eller ett regeringsråd* från början av en lagradsperiod *skall* förordnas för kortare tid än hela perioden krävs särskilda skäl.

Förordnande för viss tid *ska* avse en lagradsperiod eller en del av en sådan period. För att ett justitieråd från början av en lagradsperiod *ska* förordnas för kortare tid än hela perioden krävs särskilda skäl.

15 §

Justitieråd *eller regeringsråd*, som har tjänstgjort i Lagrådet under minst ett år av en lagradsperiod, får efter periodens utgång inte utan särskilda skäl utses att på

Justitieråd, som har tjänstgjort i Lagrådet under minst ett år av en lagradsperiod, får efter periodens utgång inte utan särskilda skäl utses att på nytt tjänstgöra i

nytt tjänstgöra i Lagrådet förrän nästa lagradsperiod har gått ut.

Lagrådet förrän nästa lagradsperiod har gått ut.

18 §

Ordförande på en lagradsavdelning är det justitieråd *eller regeringsråd* som först har utnämnts till ett sådant ämbete.

Ordförande på en lagradsavdelning är det justitieråd som först har utnämnts till ett sådant ämbete.

När Lagrådets ledamöter sammanträder samfällt, *skall* det justitieråd *eller regeringsråd* som är äldst i tjänst föra ordet.

När Lagrådets ledamöter sammanträder samfällt, *ska* det justitieråd som är äldst i tjänst föra ordet.

21 §

Om det finns skiljaktiga meningar vid behandlingen av ett ärende, *skall* omröstning ske i den mån det behövs.

Om det finns skiljaktiga meningar vid behandlingen av ett ärende, *ska* omröstning ske i den mån det behövs.

Vid omröstning gäller den mening som omfattas av flest ledamöter. Om flera meningar har fått lika många röster gäller den mening som stöds av det justitieråd *eller regeringsråd* som är äldst i tjänst bland dem som har röstat för någon av dessa meningar.

Vid omröstning gäller den mening som omfattas av flest ledamöter. Om flera meningar har fått lika många röster gäller den mening som stöds av det justitieråd som är äldst i tjänst bland dem som har röstat för någon av dessa meningar.

22 §

Vid tillämpning av 18 och 21 §§ *skall* med justitieråd *och regeringsråd* jämföras *pensionerade* justitieråd och *regeringsråd*.

Vid tillämpning av 18 och 21 §§ *ska* med justitieråd jämföras *pensionerat* justitieråd.

Ledamöternas tjänstgöring i Högsta domstolen och Regeringsrätten

Ledamöternas tjänstgöring i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen

23 §

Justitieråd *och regeringsråd* som tjänstgör i Lagrådet *skall* fortsätta att delta i behandlingen av mål eller ärenden i Högsta domstolen eller *Regeringsrätten* som de har påbörjat. Detsamma gäller behandlingen av mål eller ärenden som *skall* avgöras av Högsta domstolen eller *Regeringsrätten* i dess helhet, om det inte möter starka hinder med hänsyn till arbetsbördan i

Justitieråd som tjänstgör i Lagrådet *ska* fortsätta att delta i behandlingen av mål eller ärenden i Högsta domstolen eller *Högsta förvaltningsdomstolen* som de har påbörjat. Detsamma gäller behandlingen av mål eller ärenden som *ska* avgöras av Högsta domstolen eller *Högsta förvaltningsdomstolen* i dess helhet, om det inte möter starka hinder med hänsyn

Lagrådet.

till arbetsbördan i Lagrådet.

24 §

Regeringen kan meddela Lagrådet att det inte har några ärenden att vänta under en viss tid. Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att lämna ett sådant meddelande. Justitieråd *och regeringsråd* som är ledamöter i Lagrådet *skall* under en sådan tid tjänstgöra i den domstol som de tillhör, om inte ett brådskande ärende i Lagrådet föranleder annat.

Även i annat fall får justitieråd *och regeringsråd* i Lagrådet tjänstgöra i sin domstol, om det kan ske utan problem för Lagrådets verksamhet. Beslut om detta fattas av Lagrådets ledamöter.

Regeringen kan meddela Lagrådet att det inte har några ärenden att vänta under en viss tid. Regeringen får bemyndiga chefen för Justitiedepartementet att lämna ett sådant meddelande. Justitieråd som är ledamöter i Lagrådet *ska* under en sådan tid tjänstgöra i den domstol som de tillhör, om inte ett brådskande ärende i Lagrådet föranleder annat.

Även i annat fall får justitieråd i Lagrådet tjänstgöra i sin domstol, om det kan ske utan problem för Lagrådets verksamhet. Beslut om detta fattas av Lagrådets ledamöter.

25 §

Lagrådets ledamöter har rätt till och beslutar om ledighet enligt samma grunder som gäller för justitieråden *och regeringsråden* i domstolarna. Vid beslut om ledighet *skall* Lagrådet se till att brådskande ärenden inte fördröjs.

En ledamot som inte har förordnats för en hel lagrådsperiod får vara ledig enligt vad Lagrådets ledamöter bestämmer.

Lagrådets ledamöter har rätt till och beslutar om ledighet enligt samma grunder som gäller för justitieråden i domstolarna. Vid beslut om ledighet *ska* Lagrådet se till att brådskande ärenden inte fördröjs.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2. Vid tillämpning av 2 § ska med justitieråd som avgått med ålderspension jämföras regeringsråd som avgått med ålderspension.

3. Vid tillämpning av 5, 8 och 22 §§ ska med pensionerat justitieråd jämföras pensionerat regeringsråd.

36 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att i 14 kap. 9 § utlänningslagen (2005:716)¹ ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 14 kap. 9 § 2009:1542.

37 Förslag till lag om ändring i vägtrafikskattelagen
(2006:227)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § vägtrafikskattelagen (2006:227) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.
3 §¹

Om en fråga som avses i 2 § har avgjorts av en allmän förvaltningsdomstol, får Skatteverket inte ompröva frågan.

Trots bestämmelsen i första stycket får en fråga som har avgjorts av en förvaltningsrätt eller kammarrätt genom beslut som fått laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *regeringsrättsavgörande* som har meddelats efter beslutet.

Trots bestämmelsen i första stycket får en fråga som har avgjorts av en förvaltningsrätt eller kammarrätt genom beslut som fått laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett *avgörande av Högsta förvaltningsdomstolen* som har meddelats efter beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 2009:846.

38 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut

Härigenom föreskrivs att 3–7 §§ lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Regeringsrätten prövar ansökningar om rättsprövning.

En ansökan om rättsprövning enligt 1 eller 2 § ska ha kommit in till *Regeringsrätten* senast tre månader från dagen för beslutet.

En ansökan om rättsprövning enligt 2 a § ska ha kommit in till *Regeringsrätten* senast tre veckor från dagen för beslutet.

Det ska framgå av ansökan vilken rättsregel sökanden anser att beslutet strider mot och vilka omständigheter som åberopas till stöd för detta.

Regeringens beslut gäller även om det har gjorts en ansökan om rättsprövning. *Regeringsrätten* får dock bestämma att beslutet tills vidare inte *skall* gälla.

I ett mål om rättsprövning enligt 1 § *skall Regeringsrätten* hålla muntlig förhandling, om sökanden begär det och det inte är uppenbart obehövt.

Om *Regeringsrätten* finner att regeringens beslut strider mot någon rättsregel på det sätt som

Föreslagen lydelse

3 §

Högsta förvaltningsdomstolen prövar ansökningar om rättsprövning.

4 §¹

En ansökan om rättsprövning enligt 1 eller 2 § ska ha kommit in till *Högsta förvaltningsdomstolen* senast tre månader från dagen för beslutet.

En ansökan om rättsprövning enligt 2 a § ska ha kommit in till *Högsta förvaltningsdomstolen* senast tre veckor från dagen för beslutet.

5 §

Regeringens beslut gäller även om det har gjorts en ansökan om rättsprövning. *Högsta förvaltningsdomstolen* får dock bestämma att beslutet tills vidare inte *ska* gälla.

6 §

I ett mål om rättsprövning enligt 1 § *ska Högsta förvaltningsdomstolen* hålla muntlig förhandling, om sökanden begär det och det inte är uppenbart obehövt.

7 §

Om *Högsta förvaltningsdomstolen* finner att regeringens beslut strider mot någon rättsregel på det

¹ Senaste lydelse 2009:1539.

sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna, *skall* beslutet upphävas. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet. *Regeringsrätten skall*, om det behövs, återförvisa ärendet till regeringen.

sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna, *ska* beslutet upphävas. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet. *Högsta förvaltningsdomstolen ska*, om det behövs, återförvisa ärendet till regeringen.

Om regeringens beslut inte upphävs, står det fast.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

39 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att i 6 kap. 7–9 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ordet ”Regeringsrätten” ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

40 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:966) om
Försvarsunderrättelsesdomstol

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2009:966) om Försvarsunderrättelsesdomstol ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Försvarsunderrättelsesdomstolen består av en ordförande, en eller högst två vice ordförande samt minst två och högst sex särskilda ledamöter.

Ledamöterna ska vara svenska medborgare och får inte vara underåriga eller i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Innan en ledamot börjar tjänstgöra i domstolen, ska han eller hon ha avlagt domared.

Ordföranden anställs med fullmakt av regeringen som ordinarie domare i domstolen. Vice ordförande och särskilda ledamöter förordnas av regeringen för fyra år.

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av ordförande i domstolen. Vice ordförande och särskilda ledamöter förordnas av regeringen för fyra år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

41 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:000) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen

Härigenom föreskrivs att i 15 § lagen (2010:000) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Proposition 215

2 kap. Domstolarna och deras sammansättning

3 § I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av tekniska råd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer anställer vikarie för tekniska råd samt förordnar de särskilda ledamöterna i mark- och miljödomstol.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utser vilka av de lagfarna domarna i tingsrätt och Svea hovrätt som ska tjänstgöra i mark- och miljödomstol respektive Mark- och miljööverdomstolen.

40 Lag om ändring i lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2009/10:181 Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag avser utnämning av ordinarie domare. Dessa är

1. justitieråd tillika ordförande, justitieråd tillika avdelningsordförande och övriga justitieråd i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen,

2. president, lagman samt råd tillika vice ordförande på avdelning och övriga råd i hovrätt och kammarrätt,

3. lagman, chefsrådman och rådman i tingsrätt och förvaltningsrätt,

4. *fastighetsråd och miljöråd,* 4. *tekniska råd,*

5. ordförande i Marknadsdomstolen,

6. ordförande tillika chef och övriga ordförande i Arbetsdomstolen,

7. patenträttsråd tillika ordförande och övriga patenträttsråd i Patentbesvärsrätten,

8. ordförande i Försvarsunderrättsedomstolen.

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2011.

Proposition 24

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2009/10:181 Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag avser utnämning av ordinarie domare. Dessa är

1. justitieråd tillika ordförande, justitieråd tillika avdelningsordförande och övriga justitieråd i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen,

2. president, lagman samt råd tillika vice ordförande på avdelning och övriga råd i hovrätt och kammarrätt,

3. lagman, chefsrådmän och rådmän i tingsrätt och förvaltningsrätt,

4. fastighetsråd och miljöråd,

5. ordförande i Marknadsdomstolen,

6. ordförande tillika chef och övriga ordförande i Arbetsdomstolen,

7. patenträttsråd tillika ordförande och övriga patenträttsråd i Patentbesvärslagen, 7. patenträttsråd tillika ordförande, patenträttsråd tillika avdelningsordförande, patenträttsråd tillika vice ordförande och övriga patenträttsråd i Patentbesvärslagen,

8. ordförande i Försvarsunderrättsseddomstolen.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:000) om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 3 § rättegångsbalken i stället för dess lydelse enligt lagen (2010:000) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2009/10:181 Föreslagen lydelse

3 kap.

3 §

Högsta domstolen ska som första domstol ta upp mål om ansvar eller enskilt anspråk på grund av brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget begåtts av statsråd, justitieråd, någon av riksdagens ombudsmän, justitiekanslern, riksåklagaren, domare eller generaladvokat i Europeiska unionens domstol eller den som utövar något av dessa ämbeten eller av hovrättsdomare eller *revisionssekreterare*.

Högsta domstolen ska vidare som första domstol pröva om justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen ska skiljas eller avstängas från sin anställning eller vara skyldig att genomgå läkarundersökning. Högsta domstolen är i övrigt första domstol i mål beträffande vilka detta föreskrivs i lag.

Högsta domstolen ska som första domstol ta upp mål om ansvar eller enskilt anspråk på grund av brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget begåtts av statsråd, justitieråd, någon av riksdagens ombudsmän, justitiekanslern, riksåklagaren, domare eller generaladvokat i Europeiska unionens domstol eller den som utövar något av dessa ämbeten eller av hovrättsdomare eller *justitiesekreterare i Högsta domstolen*.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:000) om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten i stället för dess lydelse enligt lagen (2010:000) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2009/10:181 Föreslagen lydelse

2 §

I Patentbesvärsrätten finns patenträttsråd. De ska vara tekniskt kunniga eller lagfarna. Ett av de lagfarna patenträttsråden ska vara domstolens ordförande.

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av patenträttsråd tillika ordförande och övriga patenträttsråd i Patentbesvärsrätten.

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av patenträttsråd tillika ordförande, *patenträttsråd tillika avdelningsordförande, patenträttsråd tillika vice ordförande* och övriga patenträttsråd i Patentbesvärsrätten.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Patentbesvärsrätten är delad i avdelningar.

Patentbesvärsrättens ordförande är ordförande på en avdelning. *Ordförande på annan avdelning är det patenträttsråd som regeringen förordnar. För varje avdelning förordnar regeringen också ett patenträttsråd att vara vice ordförande.*

Patentbesvärsrättens ordförande är ordförande på en avdelning. *Ett av de övriga patenträttsråden är ordförande på annan avdelning. För varje avdelning finns också ett patenträttsråd som är vice ordförande.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

Härigenom föreskrivs att i 16 kap. 10 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling¹ ordet ”Regeringsrätten” ska bytas ut mot ”Högsta förvaltningsdomstolen”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 16 kap. 10 § 2010:571.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om
upphandling inom områdena vatten, energi,
transporter och posttjänster

Härigenom föreskrivs att i 16 kap. 10 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster¹ ordet "Regeringsrätten" ska bytas ut mot "Högsta förvaltningsdomstolen".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse av 16 kap. 10 § 2010:572.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare

Regeringens förslag i prop. 2010/11: Utskottets förslag

24

1 §

Denna lag avser utnämning av ordinarie domare. Dessa är

1. justitieråd tillika ordförande, justitieråd tillika avdelningsordförande och övriga justitieråd i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen,
2. president, lagman samt råd tillika vice ordförande på avdelning och övriga råd i hovrätt och kammarrätt,
3. lagman, chefsrådmän och rådmän i tingsrätt och förvaltningsrätt,
4. fastighetsråd och miljöråd, 4. *tekniska råd*,
5. ordförande i Marknadsdomstolen,
6. ordförande tillika chef och övriga ordförande i Arbetsdomstolen,
7. patenträttsråd tillika ordförande, patenträttsråd tillika avdelningsordförande, patenträttsråd tillika vice ordförande och övriga patenträttsråd i Patentbesvärsrätten,
8. ordförande i Försvarsunderrättsedomstolen.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:921

Utskottets förslag

2 kap.

3 §

I lagen (2010:000) om utnämning av ordinarie domare finns bestämmelser om utnämning av tekniska råd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer anställer vikarie för tekniska råd samt förordnar de särskilda ledamöterna i mark- och miljödomstol.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer utser vilka av de lagfarna domarna i tingsrätt och Svea hovrätt som ska tjänstgöra i mark- och miljödomstol respektive Mark- och miljööverdomstolen.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:921

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

I mål och ärenden där mark- och miljödomstolen är första instans får rätten vid annan handläggning än som avses i 4 § bestå av en lagfaren domare. Detsamma gäller vid huvudförhandling i fall som avses i 1 kap. 3 a § andra och tredje styckena rättegångsbalken. Om det finns skäl för det får rättens sammansättning utökas med en lagfaren ledamot eller ett tekniskt råd.

I mål och ärenden där mark- och miljödomstolen är första instans får rätten vid annan handläggning än som avses i 4 § *samt vid sammanträde för muntlig förberedelse* bestå av en lagfaren domare. Detsamma gäller vid huvudförhandling i fall som avses i 1 kap. 3 a § andra och tredje styckena rättegångsbalken. Om det finns skäl för det får rättens sammansättning utökas med en lagfaren ledamot eller ett tekniskt råd.

Det som föreskrivs i första stycket första meningen gäller också i mål om utdömande av vite på särskild talan av myndighet.